

ESTUDIS I DOCUMENTS

CONCORDIA ENTRE EL SEÑOR Y LA VILLA DE ALAQUAS. 1623

Los continuos pleitos existentes entre los nobles valencianos, como señores de un territorio, y las comunidades que lo habitaban en defensa de sus derechos tenían una larga tradición de *utilización de los tribunales reales para defender sus intereses*⁽¹⁾, ello nos ha permitido estudiar documentos cuya conservación se debe a su inclusión como prueba en dichos pleitos.

Este es el caso del convenio establecido entre el señor y la villa de Alaquàs en 1622⁽²⁾ insertado como prueba en el pleito establecido en 1743, al parecer inacabado, entre dicha villa y el Santo Oficio por exigir este último los derechos del impuesto de la carnicería como titular de los bienes del señor de Alaquàs tras la guerra de Sucesión por *aver seguido su dueño las tropas enemigas cuando las turbaciones de este reino*.

1. LA EPOCA ⁽³⁾

En 1623 el convenio establecido entre el señor de Alaquàs ⁽⁴⁾ y la villa significa la reestructuración legal del dominio señorial y la clarificación de las relaciones jurisdiccionales tras la expulsión de los moriscos, doce años atrás.

Dicho acuerdo resuelve los pleitos existentes entre el señor y la villa ante la Real Audiencia de Valencia ⁽⁵⁾ y supone la existencia de una recuperación económica de la comunidad de Alaquàs, y una reafirmación jurisdiccional por parte del señor.

Recuperación económica, tras la expulsión de los moriscos, ya que llegar a un acuerdo supone pagos, no solo por la confección de dicho documento y proceso ⁽⁶⁾ sino además por el aumento de las contribuciones a los vasallos cristianos.

Reafirmación jurisdiccional por parte del señor cuando el convenio reafirma su autoridad en la elección de los oficiales municipales (aunque tenga que elegir entre los propuestos por la villa), reconoce sus atribuciones de jurisdicción criminal y sus derechos de impuestos. Quedando así mismo exento de cualquier pago originado por la confección del acuerdo, excepto, claro esta, de la multa por incumplimiento de lo acordado.

2. EL DOCUMENTO

La copia íntegra del convenio, autenticada por el notario⁽⁷⁾, presentado como prueba de los derechos señoriales sobre la carnicería de Alaquàs, es un ejemplo claro de los usos propios de las escribanías notariales⁽⁸⁾, y además vemos la utilización del latín como lengua jurídica principal⁽⁹⁾, dejando el catalán únicamente para los capítulos del acuerdo aceptados por ambas partes.

La inexistencia, actualmente, de una carta de población sobre Alaquàs aumenta el valor de este documento al contener en las distintas rúbricas referencias acerca de la dependencia de la villa respecto del señor en cuanto al gobierno municipal, el pago de los impuestos, la jurisdicción criminal y civil, el abastecimiento y la financiación.

Las capitulaciones concluyen con las cláusulas obligativas y conminatorias (rúbricas VIII y X) exigiendo su cumplimiento: ya que en caso contrario *que la part inobedient nos puga valer de les coses en la present capitulació contengudes taliter com si feta no fos.*⁽¹⁰⁾

Exigiendo, al mismo tiempo, el pago de una multa elevada

- 1000L en caso de incumplimiento.
- Solicitando que el contenido del acuerdo sea promulgado como decreto de la Real Audiencia.
- Y, atribuyendo a la villa de Alaquàs los gastos ocasionados por todo este proceso.

El documento finaliza con una relación extensa y detallada de las cláusulas obligativas y conminatorias como parte final del Texto. Seguido por el escatocolo formado por la datación, suscripciones de testimonios y validación notarial.

3. EL CONTENIDO

Nuestro análisis se ha centrado en las rúbricas del acuerdo establecido entre el señor y la villa de Alaquàs.

3.1. *Gobierno municipal*

Esta formado por el *Consell particular*. Los oficiales que apacen en el documento son: *lusticia*, *Uochtinent de lusticia*, *lurat en cap*, *lurat segon* y *mustaçaf*.

Su elección debe ser hecha por el *Consell particular* que propondrá al señor de Alaquàs dos personas entre las cuales dicho señor eligirá al oficial.

La duración de su cargo es anual, siendo diferentes las fechas de elección de cada cargo:

- *Iusticia* y su *Uochtinent*, el día de santo Tomás
- *lurat en cap* y *lurat segon*; el día antes de la Pascua de Pentecostés.
- *Mustaçaf*, el día de san Nicolás.

Los impedimentos existentes para el nombramiento de un vecino como oficial de la villa podían ser:

- económicos (*deure a la villa*).
- sociales (*ser arrendador, no tenir hacienda competent y sufficient*).
- morales (*estar afrontats, ser barrachos o lladres*)
- jurídicos (*porten ab la vila, activa o pasiva, plets algú*).

3.2. *Jurisdicción*

Curiosamente en el acuerdo aparecen dos deseos contrapuestos del señor ante los cuales la Villa mantiene su negativa, siendo acordada esta negativa.

Por una parte, el señor intenta deshacerse de la jurisdicción criminal, exigiendo que la villa corra con los gastos y responsabilidades de la prisión siendo así que *lo dit senyor comte ha acostumat tenir certa part de la casa, que sa Senyoria te en dita vila, per preso*.

El segundo caso es la exigencia de jurisdicción suprema con derecho de residencia por su calidad de señor y conde de la vila y como *portanveus del General Governador*. El acuerdo le concede solo derecho de residencia como representante del *General Governador*.

3.3. *Impuestos*

Los conflictos existentes sobre el pago del *quint de la fulla*, *el quint dels fruits*, *el delme*, *terç delme* y *primicia* se resuelven manteniendo los usos anteriores excepto en el pago del *quint de la fulla* (de las tierras del *quint*) que aumentan su pago.

3.4. *Abastecimiento*

En este convenio solo se trata del monopolio de la carne, ya que el conde quiere arrendar el *piló de la carniceria* (lo que indica la necesidad de obtener beneficios rápidos). La villa acuerda pagar una cantidad anual al señor con el fin de que dicho monopolio quede en su poder de forma *que haga y tinga obligacio dita vila de obrar y conservar dita camisería a ses propies despeses y gastos y que la dits vils puixa lliurament y sens empaix y contradicció alguna lliurar, arrendar o abituallar dita camiseria o tenir-la per son conte com a ella millor li pareixera y ben vist li sera.*

Paradójicamente el logro de este derecho mediante su compra anual al ser por 100L es el causante del pleito posterior entre la villa y el Santo Oficio cuando este último exige los derechos pertenecientes al señor.

3.5. *Financiación*

Durante el siglo XVII el pago de censales se convierte en una fuente de endeudamientos. La inclusión de este pleito en el acuerdo entre el señor y la villa de Alaquàs nos muestra el problema de financiación del señor ya que se niega a pagar la parte que le corresponde como dueño de las tierras de los moriscos expulsados.

El acuerdo a que se llega, el pago por parte del señor, ante la alegación de los vecinos de que la repartición de la carga se había realizado sobre las tierras antes de la expulsión de los moriscos, continua durante todo el siglo XVII⁽¹²⁾.

NOTAS

- 1) CASEY, J. El reino de Valencia en el siglo XVII (Valencia, 1983) p. 120
- 2) A.R.V. Casa de Alaquàs. Caja 9, expediente 314
- 3) Para un conocimiento general de la época son interesantes:
  - CASEY, J. El reino de Valencia en el siglo XVII. Valencia, 1983.
  - CISCAR PALLARES, E. Las consecuencias de la expulsión de los moriscos (NUESTRA HISTORIA, 1980) n.º 4, p. 261-279
  - PEREZ GARCIA, J. M. Economía y Sociedad (HISTORIA DE ESPAÑA: La crisis del siglo XVII, 1988) n.º 7, p. 175-332
  - RUIZ TORRES, P. Señores y propietarios. Cambio social en el sur del País Valenciano, 1650-1850. Valencia, 1981
- 4) En este año de 1622 era el señor de Alaquas don Luis Pardo de la Casta nombrado por Felipe III en 1601 conde de Alaquàs.
- 5) Sería interesante comprobar la vigencia real que tuvieron dichos acuerdos sancionados, a petición de las partes, por la Real Audiencia, teniendo en cuenta las vicisitudes económico-jurídicas del siglo XVII valenciano.
- 6) rúbrica XII
- 7) A.R.V. Casa de Alaquàs. Caja 9, exp. 314. al final.: Pro insertum transactionis et concordia instrumentum pro ut iuret fuit abstractum ante repertori Visentii Gasull quondam notarii Valentini, illius receptoris, per me Josep Candel ,notarium quoque valentinum libros et protocoli dicti Vicenti Gasull regentem pro continua indispositione Sebastiani Calderer, ibidem valentini tabelionis, in cuius pose sunt protocola dicti Vicenti Gasull, et quia ubique tota tribuantur. Fides.

Ego dicto Ioseph Candel hic meum pono quo ut sig-signo notarial-num.
- 8) se trata de una copia realizada por el escriba del notario autenticada por el signum tabellionis autógrafo del notario.
- 9) Aparecen en latín: el protocolo (con la datación, invocación, notificación, intitulación) el texto (la exposición y las cláusulas obligativas y conminatorias) y el escatocolo (datación, validaciones de testigos y notario).
- 10) A. R. V. Casa de Alaquàs. Caja 9 p. exp. 314. f. 21
- 11) CASEY, J, opuscit. p. 151
- 12) Hemos transcrito todo el documento para su estudio. sin embargo , dado su interés probatorio y su mayor comprensión, solo incluimos la transcripción de los capitulos del acuerdo.

DOCUMENTS⁽¹²⁾

1623, octubre 15. Valencia.

Capítulos de la concordia establecida entre el señor y la villa de Alaquàs.

A.R.V Casa de Alaquàs. Caja 9. expediente 324. -cuaderno inserto: fol. 3V"- 22V"-

En nom de Nostre Senyor Déu Icsuchrist e de la sacratíssima e humil Verge Maria, mare sua, concebuda sens pecat original. Senyora e advocata nostra.

Capítols fets y (*sic*) fermats entre parts, de la una don Juan Pardo de la Casta, fill primogènit y sucesor de don Luís Pardo de la Casta, comte de Alaquàs, així: en son Nom propi com a procurador del dit senyor don Luís Pardo de la Casta, comte de Alaquàs, son pare. Y de l'altra Miguel / Sarríó y Domingo Miquel, llauradors, vehíns y habitants de la dita villa de Alaquàs en nom de sindichs y procuradors de la Universitat y singulars persones de la dita vila, en la forma següent:

I. Primerament, atrés y considerat que en la Real Audiencia de València *sub auditione* del molt noble auditor de aquella, don Melchor Sistemes, se porta y tracta entre parts del dit senyor comte d'Alaquàs d'una y la dita vila d'Alaquàs d'altra, un procés y causa civil de la cual l'escrivà Francesc Blanes, notari / *circa* de que lo dit senyor comte de Alaquàs nomena en Iusticia de la dita vila para el any proposat mil sicents vint y dos, a Luís Miquel. La qual nominació es pretenia y preten per la dita vila que.s nulla y com a tal que devia ser revocada. Declarant que lo dit senyor comte no la hauria poguda fer, ni que en ningún temps se pogués haure aquella en consecüència ni exemplar. Per çò és que lo Consell particular de la dita vila / nomena les persones y les envia aquelles al dit senyor comte, la una de les quals no tenint impediment algú, sa senyoria lo nomenava per el dit ofici de iusticia. Y que lo dit Lluís Miquel fonch homenat per dit senyor comte sens haver-o estat per dit Consell particular, havent nomenat lo dit Consell particular altres dos persones.

Per evitar lo qual plet *et alias*, es estat pactat e los avenguts, y concordat entre les dites parts d'aquelles respectives, cascuna per son interés haien de renunciar segons que ab lo / present capítol renunciaven al dit plet y causa *taliter* com si iustat y mogut no fós. Y que dita nominació del dit Lluís Miquel per a dit ofici de iusticia en ningún temps se puga traure, en consecüència *taliter* com si no se haguera fet, y que de cerero er *in perpetuum* de huy en avant, en respecte a les nominacions y eleccions de iusticia y demés oficials de la dita vila se haia esguardar y guarde lo que fins hui se ha guardat, excepto en la desús dita oració, çò és que per el ofici / de iusticia de dita vila lo Consell particular d'aquella haia de nomenar y nomene cascún any lo dia del Apóstol sent Thomàs dos persones y envie aquelles al dit senyor comte de Alaquàs y son successors per a que d'una d'aquelles haia de nomenar y nomene en iusticia per el any après següent la qual li parexerà y ben vist li será, y que lo mateix se haia de fer y fasa per a l'ofici de lochtinent de iusticia y així mateix lo dit Consell particular cascún any lo diumenge ans de la festa de Pascua de Pen-/-tecostés haia de nomenar y nomene dos persones per Iurat en cap de la dita vila y altres dos per al Iurat segon y portar aquells al dit senyor comte y sos successors per a que de les dos primer nomenades per a Iurat en cap sa Senyoria haia d'clegir y elegixea la que apareixeria per a Iurat en Cap per a l'any après següent, donada les dites dos persones per al dit efecte per dit Consell particular nomenades. *Et pari modo* per a

l'ofici / de mustaçaf de la dita vila lo dit Consell particular cascún any lo diumenge ans del dia de sent Nicholau de setembre haia de fer nominació de dos persones per a mustaçaf de la dita vila en lo any après següent y enviar aquelles al dit senyor comte o sos successors per a que d'una d'aquelles haien de nomenar y nomenen la quel.s pareixera en mustaçaf de la dita vila per a l'any après següent.

Ab tal que ninguna de les persones que indicarà dita vila al dit senyor comte y sos successors per a fer d'elles les nominacions y / eleccions d'oficials desús dits tinga impediment algú, com és ser arrendador, deure a la vila, no tenir hacienda competent y suficient, estar afrontats, ser borrachos, lladres o que porten ab la vila, activa o pasiva, plets algú, y en cas que tinguen algú de dits impediments hagen de fer nominació d'altra persona en lloch de tal impedit.

Tot lo qual en la forma desús dita se haia de guarda y guardar irrevocablement en les dites nominacions de oficials de la dita vila respectivament com desús se ha dit / sens que la una de les parts ni l'altra ni sos successors en ningún temps puguen fer ni fassen lo contrari sos exprés decret de nullitat de la nominació de oficials de dita vila que *ultra* de la forma damunt dita es fasa per ninguna de les parts, y que aquelles sien de ninguna forsa ni valor, *taliter* com si fetes no fosen.

Y que de nom de les dites parts estiguen obligats precisament ells o sos successors a fer dites nominacions de oficials en la forma continguda en lo present capítol y no en altra manera alguna *aliter alias nec / alio modo*.

II. *Item*, a més y considerant que entre les dites parts en la dita Real Audiència et *sub eiusdem auditione et actuacio* es porten dos plets y causes civils lo un de les quals és de ferma de dret y lo altre d'apelació acerca del modo que se ha de tenir en pagar lo quint de la fulla, que los que tenen terres en lo quint de dita vila de Alaquàs tenen obligació de pagar al dit senyor comte un modo de pagar y los de la vila altre.

Per evitar lo qual plet *et alias* es / estat pactat que no sia lo que la una part ni l'altra pretén, y que les dites parts hagen de renunciar, segons quals lo present Capítol renunciem als dits procesos y causes y altres qualsevols *interdicta* moguts.

Y que lo modo de la paga del dit quint de fulla haia ésser y sia de huy en avant comensant de primer de janer del corrent any en esta forma y no en altra alguna, çò és, que cada càrrega de fulla se haia d'estimar y contar a rahó de setze sous y no més. Y que la persona que se arbitrara tenir cinc / carregues de fulla haga de donar a pagar per rahó del dret del quint al dit senyor comte y sos successors setze sous tantsolament, y així al respecte de les càrregues més o menys que tindrà, sens estar obligat a pagar dret del quint de la fulla ni a més for del dit setze sous per càrrega ni en altra manera alguna.

Y que açó se haia de observar y guardar in present sens que ninguna causa o rahó puga pretendre lo contrari ni apartarse en tot o en part de lo desús dit. Renunciant segons que ab lo present capítol / renunciem a qualsevol dret que tinguen o tindran exprés ultra de per a poder fer e efectuar les coses contingudes en lo present capítol.

III. *Item*, per quant les dites càrregues de fulla contingudes en lo antecedent capítol ans de la present capitulació y concordia se han acostumat a pagar a rahó de dotze sous per càrrega y de huy avant per evitar los dits plets y causes se han de pagar setze sous, conforme es conten-- antecedent capítol, y lo ters delme de fulla degut al dit comte y senyor de la dita vila per rahó de dites terres del / quint se ha acostumat y acostuma a pagar al respecte de lo /

que valien dites càrregues de fulla a rahó de dotse o setse sous per càrrega o se haga de pagar cantitat més alguna per rahó del dit delme ultra de la que fins huy se ha pagat a respecte de dits dotse sous per càrrega, no obstàn lo desús dit aument com sol se haga d'entendre y entenga per rahó del dit dret del quint y no per ters delme. Lo qual al dit ters delme en la forma damunt dita se haia de pagar *inperpetuum* / en diners y no en fulla y no en altre modo ni manera ni a maior for de dotse sous per càrrega per qualsevol causa o rahó. Renunciant lo dit senyor comte y lo dit senyor don Juan Pardo, per ells i per sos sucesors, a qualsevol dret y causa que sobre les coses contenudes en lo present capítol tenen o tindrán.

IV. *Item*, atés y considerat que en la dita Real Audiència *sub auditione* del molt noble oidor de aquella, don Martí Antoni Sistemes, entre les dites parts se porten ú o més procesos y causes de les quals és escrivà Nicholau Simó, notari, *aserca* de la pretenció / que dit senyor comte té de que la dita vila estaria obligada a fer presons en aquells per a tenir custodiis y guardats los delinqüents, per ser cosa que tocaria a la dita vila y no al dit senyor comte. Y que la dita vila preten tot lo contrari. Per çò que fins huy no ha fet tal, ans bé lo dit senyor comte ha acostumat tenir certa part de la casa, que sa Senyoria té en dita vila, per presó on ha tengut los delinqüents y tret alguns per a pentjar.

Per a evitar lo qual plet et *alias* ha estat pactat *ut supra* que lo dit senyor comte haga de tenir los delinqüents en les presons que fins / huy ha acostumat tenir en serto part de la casa que sa Senyoria té en dita vila o fer-los portar a les presons de la present ciutat de València.

V. *Item*, atés que entre les dites parts en la dita Real Audiència *sub auditione* del dit molt noble d'aquells don Melchor Sistemes, se ha portat y tractat altre plet y causa civil del procés del qual escrivà lo dit Francesc Blanes, notari, *aserca* de la pretenció que lo dit comte té de poder pendre residència als oficials y demés persones de dita vila, així per rahó de la propia de aquella com de la administració / de lustizia, la qual entenia per poder pendre com a comte y senyor de dita vila ço com a portanveus de General Governador que és per sa Magestat en aquella *vel omnis meliori modo quo potest*. Y per part de la dita vila es pretenia que de ningú modo podia lo dit senyor Comte fer tal com també per que com a comte y senyor de dita vila no la pot pendre per ser cosa respectant a la iurisdicció suprema, la qual no te lo dit senyor comte, y com a portanveus del general, governador menys la pot pendre, per no constar tenir / poder especial de sa Magestat per a dit efecte.

Per a evitar lo qual *et alia* es estat pactat *ut supra* que les dites parts hagen de renunciar segons que ab lo present capítol renunciem al dit procés, plet y causa, y que lo dit senyor comte com a portanveus del General Governador en dita vila y comtat d'Alaquàs, y no en altres nom ni altra forma ni manera, pugua fer y pendre dita residència als oficials de dita vila que de huy avant ho seran, y a les demés persones a qui tocará y convindrà.

Renunciant segons que ab los presents capítols los dits / senyor comte y don Juan Pardo per ells y sos sucesors renunciem a qualsevol dret que tinguen per a fer y pendre dita residència als oficials de dita vila que fins huy son estats y demés particulars d'aquella per rahó de qualsevol cosa que per coses fetes fins huy pogués pendre, y fer aquella de tal manera que los dits senyor comte o don Juan Pardo o sos sucesors sois puguen pendre y fer aquella de huy en avant y no del temps algú en daerrere. Absolvent-los de tots y qualsevols excesos que contra los oficials que fins huy son estats de la dita vila, en la ad-/ministració de justícia se pogués pretendre contra aquells y que qualsevols contra de administracions vel *alias* hagen tengut com lo dit senyor comte entenga y sàpia que los dits oficials han administrat bé y llealment los bens de la dita vila y en cas que hagen faltat en alguna cosa los absol y difinix, impo-

sant per ell y als seus silenci y callament perdurable. Y en càs que lo dit senyor comte alcance la jurisdicció suprema, que preten tenir en dita vila com a comte de aquella (la qual huy está en litigi) puga pendre dita residència / com a comte.

VI. *Item*, attés y considerat que en la dita Real Audiència *sub auditione* del molt magnífich doctor de aquella Gabriel Sancho, cavaller, se porta y tracta entre Francesc Juan de Santa Fe y dites parts altre procés y causa civil de la qual és escrivà lo dit Francesc Blanes *aserca* de que la dita vila preten que , sols té obligació de pagar al dit Santa Fe les tres, quartes parts de les annues pensions de censal que aquella li respon per çò que en l'altra quarta part tocaria a pagar al dit senyor comte com a sucesor dels bens dels / moros expulsos de la dita vila, per çò que lo carregament de censals fonch fermat per los christians vells y nous de que ans de la expulsió general dels christians nous del present regne estava fermada dita vila iuxta los capítols diguit y denau de la Real Pragmàtica publicada en quinze de abril de mil siscents catorse *et alias*. Per les demés causes y rahóns deduhides en dit procés y per molts aduhits que y ha hagut entre les dites parts per a tallar dit plet no se ha pogut acordar si no en lo modo infrascrit.

Per / lo qual *et alias* es estat pactat *ut supra* que en lo dit procés y causa es done sentència definitiva y es declare aquest hom a pagar dita quarta part y que a la sentència que es donarà hagen estar y obehir dites parts sens poder proclamar, suplicar, recorrer ni viar ne altre remey algú contra tal sentència que es donarà y es alguna de dites parts per via directa ni indirecta intentar lo contrari sia de ninguna forsa y valor lo que intentarà ni menys puguen ser obeits ans bé tota audiència los sia denegada y dita sen-/ -tència posada en sa deguda execució, no obstant qualsevol cosa que en contra aquella se intente *de iure vel de facto* y lo mateix que ab dita sentència es declaria es i entenga y sia per a els altres censals que dita vila carrega ans de la dita expulsió sens poder apartarse ninguna de les dites parts ni contravenir-hi ni usar de ningún remey en res ni per res, per que de esta manera se excusen los plets que entre les dites parts y ha que és lo principal fi y intent de aquelles.

VII. *Item*, attés que entre les dites parts se porta altre plet *sub / auditione* del dit noble don Melchor Sisternes del procés del qual és escrivà Nicholau Simó, notari, *aserca* de la pretensió que la dita vila té de que lo dit senyor comte té obligació de obrar y conservar la carniseria de dita vila, y en lo qual plet dita vila ha obtés dos sentències en favor, la una en la Cort del portanveus del General Governador de la present ciutat y Regne de València, y l'altra en la dita Real Audiència publicada per don Juan Dasa, escrivà de manament, en cinc de janer mil siscents vint / y ú. Y així mateix lo dit senyor comte te pretenció de que vol arrendar lo piló de la camiseria a qui més li donarà o abituallar y pendre per son conte la dita camiseria o donar-la a qui li paregués per rahó de lo qual havia de haver-hi plets y litigis entre les dites parts. Per ço que la vila preten que ab donar-li cascún any huitanta lliures (que és la quantitat que fins huy li ha acostumat donar) per rahó del dret del dit piló, no té altra obligació.

Per evitar lo qual *et alias* es estar pactat *ut supra* que el primer de janer del present ayn en avant / cascún ayn *et inperpetuum* la dita vila tinga obligació de donar al senyor comte y a sos sucesors cent lliures per rahó del dit piló y que haga y tinga obligació dita vila de obrar y conservar dita carniseria a ses pròpies despeses y gastos, y que la dita vila puixa lliurement y sens empaix y contradicció alguna lliurar, arrendar o abituallar dita camiseria o tener-la per son conte com a ella millor li pareixerà y ben vist li serà.

Y que les dites parts hagen de renunciar segons que ab lo present capítol renunciem / a qualsevol dret que cascuna de aquelles en contrari de les coses contingudes en lo present capítol

tinga o tindrà, çò és la dita vila en respecte de les dites sentències que ha obtés en son favor ab les quals se declara que lo dit senyor comte tenia obligació de obrar y conservar dita carniseria et *alias*. Y los dits senyor comte y don Juan Pardo a la retenció y drets que aquells y sos sucesors tinguen y pusxcu tenir en rahó de pretendre arrendar lo dit piló o abituallar o fer abituallar dita carniseria, o que dita / vila done més quantitat que la desús dita de cent lliures cascún ayn per rahó del dit piló et *alias* de tal manera que en ninguna de dites parts los reste més dret ni acció *tam ad agendum quam ab excipiendum* que per a poder demanar y fer cumplir y efectuar tantsolament les coses contengudes en lo present Capítol y no en res més ni en altra manera *alicer nec alias nec alio modo*.

VIII. *Item* per quant la dita vila de Alaquàs pretén que lo modo de pagar lo quint de tots los fruyts de les terres que poseheixen / en lo quint los particulars, excepció de la fulla, se ha acostumat a pagar en esta forma, çò és que primer lo dit senyor comte cobra lo dit dret del quint sent aguardar que.s pagen los demás drets de delme, terç delme y primicia, y después de lo que resta dels dits fruits, deduhit lo dit dret del quint, se paguen los demás drets del delme, ters delme y primicia en gran dany y prehuí dels amos de dites terres.

Per çó que de esta manera venen a pagar delme, ters delme y primicia del quint lo que és contra rahó y de lo que se observa en los de-/ més llocs circumvehíns que per dita rahó se esguardava moure plet entre les dites parts per a tallar lo qual y per les demás coses que ab la present capitulació y concòrdia los dits, senyor comte y don Juan Pardo, per ells y sos sucesors, fan en favor de dita vila et *alias* es estat pactat, clòs, avengut y concordat entre les dites parts que en lo modo de la paga del dit dret de quint s'esguarde lo acostumat fins huy, çò és, que aquell que haga de traure y cobrar primer que altre dret algú així del delme, / ters delme y primicia com *alias*.

Renunciant la dita vila segons que ab lo present capítol renuncia a qualsevol dret tàctic o exprés que contra lo dispost en lo present capítol tinga o tindrà *comodocumque et qualitercumque*.

IX. *Item*, és estat pactat *ut supra* que en cas que alguna de dites parts o los sucesors de aquelles contraviñdran o contrafaran o contravenir faran en rés ni per rés a les coses contengudes en la present capitulació y concòrdia o part alguna de aquelles o en manera alguna se apartaran o intencio-ntaran apartarse *de iure vel de facto et alias* per qualsevol causa y rahó en faltar rés en facultat de la apart obedient tantsolament, ho valer-se dels drets de la present capitulació o dels drets que ans de fer aquells tenia y es competien *comodocumque et qualitercumque* per el qual cas *nuc pro tunc* se li reserven y resten al vostre illesos *in omnibus et per omnia taliter* com si la present capitulació y concòrdia feta y fermada no fós y encara. Tinga facultat la dita part obedient elegir lo camí / que li pareixerà de variar aquell una y moltes vegades y de nou pendre altre *toties quoties* voldrà y ben vist li serà, deixant-ho a son lliure albedrio sens altra dependència alguna y que la part inobedient nos puga valer de les coses en la present capitulació contengudes *taliter* com si feta no fos.

X. *Item*, és estat pactat entre les dites parts que los presents capítols y cascú de aquells sien eixecutoris ab renunciació y submissió de propi fur, variació de iuhí y atres sots pena de mil lliures pagadores per la part inobedient a la part obe-/ dient per pena *etc. Ratto pacto manente etc.* Y ab totes les demes clàusules que sien necessaries per a validar d'aquells y de cascú d'aquells y conforme lo estil del notari que rebrá la present capitulació y concòrdia.

XI. *Item*, és estat avengut y concordat per y entre les dites parts que per a major validat y

fermat de la present capitulació y concòrdia y coses en aquella contingudes y per a que obligue aquella així a les dites parts com als sucors de aquelles se haga de obtenir y obtinga decret y autoritat judicial de la / Real Audiència.

XII. *Item,* és estat pactat, avengut, transcrit y concordat per y entre les dites parts que los salaris de la present capitulació y concòrdia y demás greuges que per rahó de aquella convindrà fer y rebre, y los gastos y salari del decret que se ha de obtenir de la Real Audiència toquen per entregar a dita vila y no al dit senyor comte.

Quibus quidem dictis capitulis lectis et publicatis per notarium infrascriptum et per Nos dictas partes auditis et intellectis nobis satis declaratis.

